

Działania Fundacji Edukacyjnej Jacka Kuronia w 2016 roku

W ramach programu Fundacji Edukacyjnej Jacka Kuronia w roku 2016, który adresujemy do mieszkańców Białowieży, Puszczy Białowieskiej i Podlasia, przede wszystkim dzieci i młodzieży odbyły się:

1. Cykl cotygodniowych warsztatów teatralnych dla grupy dziecięco-młodzieżowej, które były kontynuacją pracy z poprzednich lat. Przed wakacjami 2016 roku grupa przygotowała spektakl w języku białoruskim pt. "Cudze bogactwo/Czużoje bahaccie" zaprezentowany publiczności w strojach z epoki wypożyczonych z Teatru Dramatycznego. Od września 2016 pracuje nad nowym przedstawieniem opartym na materiale historycznym - opowieściach mieszkańców o przedwojennym życiu w Białowieży wspólnie z nieistniejącą dziś społecznością żydowską. Warsztatom teatralnym prowadzonym przez reżyserkę i aktorkę Joannę Troc towarzyszą warsztaty muzyczne pieśni żydowskich z Elżbietą Rojek oraz praca nad merytoryczną zawartością spektaklu z naszą animatorką Katarzyną Winiarską.

2. Cykl warsztatów antydyskryminacyjnych dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum w Białowieży (pięć klas odbyło po pięć warsztatów każda). Głównymi tematami zajęć były skuteczna współpraca i komunikacja w grupie, zagadnienie wolności, niepodległości, różnorodność kulturowa, los uchodźców i problem wykluczenia. Ważnym elementem cyklu było bezpośrednie spotkanie z dwójką uchodźców z wojny w Czeczenii Khavą i Adamem, którzy opowiedzieli o swoim doświadczeniu wojny, ucieczki oraz trudzie odnalezienia się w nowym kraju. Całe grono nauczycielskie szkoły w Białowieży również wzięło udział w warsztatach przeciwdziałania wykluczeniu.

3. Cykl warsztatów muzycznych dla młodszych dzieci prowadzony przez aktorkę i chórzystkę Milenę Kranik, oparty na piosenkach i rytmach afrykańskich rdzennych języków ludów Mande. Dzieci śpiewały i grały na prostych instrumentach rozwijając umiejętności muzyczne i rytmiczne. Dzieci intensywnie pracowały z rytmami.

4. Comiesięczne audycje muzyczne dla przedszkolaków białowieskich prowadzone przez Filharmonię Warszawską, w czasie których dzieci poznawały nie tylko utwory muzyczne różnych epok i gatunków oraz instrumenty, ale także szerszy kontekst kulturowy związany z prezentowanym materiałem muzycznym.

5. Festiwal Filmów Młodego Widza „Wędrujące Ale kino” zrealizowaliśmy wspólnie z głównym organizatorem Centrum Sztuki Dziecka z Poznania już po raz siódmy. Festiwal objął dzieci z przedszkola, szkoły podstawowej oraz gimnazjum z Białowieży, a także dzieci i młodzież z Hajnówki. Blisko 800 widzów obejrzało 5 filmów a przedszkolaki zestaw animacji. 30 dzieci wzięło udział w warsztatach filmów animowanych i fabularnych i stworzyło swoje filmy, 5 dzieci tworzyło jury i wybrało najlepszy film festiwalu, co zostało ogłoszone na uroczystej Gali zamykającej Festiwal.

6. Teatr w Teremiskach - działa od 12 lat w drewnianej stodole. Największym wydarzeniem co roku są Spotkania Teatralne w Teremiskach. W 2016 roku w czasie trzech dni odbyły się dwie prezentacje zaproszonych grup artystycznych z Polski - spektakl "Ony" w wykonaniu zespołu Czytelnia Dramatu oraz spektakl "Mglisty Billy" Teatru Figur z Krakowa. Jak zwykle towarzyszyły Spotkaniom prowadzone przez artystów z tych grup parodiowe warsztaty dla dzieci. Daniel Adamczyk dla starszych poprowadził

warsztaty pracy z ciałem, a Teatr Figur dla młodszych dzieci - warsztaty teatru cieni. Ponadto w ramach programu Teatru zaprezentowaliśmy: spektakl DEXTRAL (ang. PRAWOSKRĘTNI) w reżyserii Katarzyny Pawłowskiej (ze znanego teatru offowego Porywacze Cia!) przygotowany z uczestnikami Studium Osobowości z Poznania; monodram Joanny Troc pt. „Ksenia” inspirowany postacią prawosławną świętej jurodiwej - Kseni Petersburskiej; koncert duetu kompozytorów-improwizatorów: Patryka Zakrockiego i Marcina Olaka; koncert zespołu Vocal Varshe i syryjskiego muzyka Adeba Chamouna - koncert żydowskich pieśni bez słów - nigunów poprzedzony uroczystością hawdali - pożegnania szabatu oraz 2 filmową rejestracją spektaklu "Dziady. Twierdza Brześć" zrealizowanego przez Pawła Passiniego po białorusku z aktorami z Teatru w Brześciu. Wakacyjne tornado, które przeszło przez Teremiski uszkodziło poważnie dach teatru. Dzięki zbiórce publicznej udało się zakupić wszystkie materiały do zmiany dachu i lada moment rusza jego wymiana.

7. Wirtualne Muzeum Historii Żydów w Białowieży, strona internetowa poświęcona historii Żydów w Białowieży (www.jewish-bialowieza.pl) - muzeum zostało uroczystie otwarte w maju 2016 r. Stworzyła je nasza animatorka Katarzyna Winiarska w ramach stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Od zakończenia stypendium Muzeum zostało włączone w program naszej Fundacji i dalej się rozwija. Dzięki dotacji ŻIH realizujemy projekt "Ocalony z Białowieży" - animatorka Muzeum pojechała do USA aby nagrać wywiady z jedynym Ocalonym z Białowieży- Davidem Waldshanem, a obecnie trwa praca nad opracowaniem tego materiału. Nadal zbierane są też wywiady od mieszkańców oraz prowadzone badania w archiwach i działania edukacyjne.

8. Muzeum na kółkach w Białowieży. 1000 lat historii Żydów w Polsce w małym pawilonie w centrum Białowieży, historyczna gra terenowa po dawnym Stoczku odkrywająca żydowskie historie, wystawy, projekcja filmu "Polin. Okruchy pamięci", koncert "Berjozkele" żydowskich kotyśanek Oli Bilińskiej, warsztaty dla dzieci i dorosłych - przez trzy dni w Białowieży słychać było ciągle jidysz, hebrajski, dźwięk szofaru i mnóstwo pytań. Wszystko za sprawą "Muzeum na kółkach" - projektu Muzeum Historii Żydów Polskich z Warszawy, który wędruje po Polsce od miejsca do miejsca, a do Białowieży przyjechał na nasze zaproszenie. Wystawę w pawilonie zwiedziły wszystkie klasy szkoły podstawowej i gimnazjum z Białowieży, grupy z Technikum Leśnego w Białowieży oraz grupy gimnazjalistów z Hajnówki oraz dorośli Białowieżanie, Hajnowianie i turyści. W ramach projektu grupa gimnazjalistów pojechała też do Muzeum Historii Żydów Polskich "Polin" w Warszawie na zwiedzanie wystawy stałej oraz warsztaty.

9. Żubroffka i FPA!R - we współpracy z Białostockim Ośrodkiem Kultury odbyły się też 2 wydarzenia filmowe: Białowieski dzień Międzynarodowego Festiwalu Filmów Krótkometrażowych Żubroffka oraz pokaz w ramach akcji Filmowe Podlasie Atakuje! Reaktywacja (FPA!R). W ramach Żubroffki prezentowaliśmy kino portugalskie pełne melancholii i rytmów fado. Widzowie obejrzeli zestaw czterech filmów poświęconych Lizbonie a po projekcji odbyło się spotkanie z kuratorem lizbońskiego festiwalu filmowego, Carlosem Ramosem. Na zakończenie wydarzenia grał i śpiewał po portugalsku, hiszpańsku, a nawet po polsku portugalski muzyk od 10 lat mieszkający w Polsce - Joao de Sousa.

W czasie pokazu FPA!R obejrzeliśmy serię filmów krótkometrażowych z północno-wschodniej Polski a pokazowi towarzyszyło spotkanie z twórcami festiwalu - Maciejem Rantem i Krzysztofem Sienkiewiczem.(FPA! R)

10. "Co ludzie powiedzieli" - wspólnie ze Stowarzyszeniem Praktyków Kultury

zorganizowaliśmy przyjazd do Białowieży multimedialnej wystawy historycznej zbudowaną z opowieści starszych mieszkańców Podlasia przygotowaną przez SPK. Na wystawę i towarzyszące jej warsztaty zaprosiliśmy dzieci i młodzież ze wszystkich klas Szkoły Podstawowej i gimnazjum z Białowieży, a także dwie grupy z Technikum Leśnego. Animatorzy prowadzące wystawę, Anna Maziuk i Aleksandra Zińczuk, odwiedziły też DPS Rokitnik zabierając ze sobą część wystawy do prezentacji pensjonariuszom, a w sobotę przy poczęstunku zaprosiliśmy na zwiedzanie wystawy dorosłych mieszkańców Białowieży, którzy dzielili się też swoimi historiami.

11. Gościliśmy także liczne grupy, w tym białostockich i warszawskich harcerzy, projekt Vidomi - młodzież teatralną ze szkoły dla niedowidzących z Łodzi, młodzież zainteresowaną przyrodą, studentów - artystów z Poznania eksplorujących temat Puszczy (z czego powstały 2 wystawy w Galerii Arsenał i w Zachęcie), wędrującą Szaloną Galerię oraz artystów z całego świata (Cypru, Brazylii, RPA, Wielkiej Brytanii, Holandii, Włoch) szukających inspiracji w naszych działaniach animacyjnych i w Puszczy Białowieskiej.

Serdecznie dziękujemy wszystkim Państwu, którzy byliście w tym roku naszymi darczyńcami, dołożyliście się do zmiany dachu w Teatrze, przekazaliście nam 1% swojego podatku. Nasze projekty nie byłyby możliwe bez Waszego wsparcia. Dziękujemy wszystkim artystom, trenerom, wykładowcom, gościom, nauczycielom i rodzicom, pracownikom różnych instytucji, a także mieszkańcom Teremisek i Białowieży oraz oczywiście uczestnikom naszych programów - dzieciom, młodzieży i dorosłym. Dziękujemy też za współfinansowanie działań grantodawcom: Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urzędowi Marszałkowskiemu w Białymstoku, Muzeum Historii Żydów Polskich Polin i Stowarzyszeniu Żydowski Instytut Historyczny. Serdecznie dziękujemy też za współpracę naszym partnerom i współorganizatorom niektórych wydarzeń: Centrum Sztuki Dziecka z Poznania, Stowarzyszeniu Praktyków Kultury, Białowieskiemu Ośrodkowi Kultury, Zespołowi Szkolno-Przedszkolnemu w Białowieży, Gminie Białowieża, Teatrowi Czrevo, Muzeum Przyrodniczemu BPN, Białostockiemu Ośrodkowi Kultury oraz Instytutowi Biologii Ssaków PAN w Białowieży.

zespół Fundacji Edukacyjnej Jacka Kuronia

Danuta Kuroń, Katarzyna Winiarska, Katarzyna Górniak i Paweł Winiarski